

BELGISCHE SENAAAT**—
BUITENGEWONE ZITTING 1979****—
28 JUNI 1979****Voorstel van wet tot vaststelling van de rechten
van de ziekenhuispatiënt****(Ingediend door de heer C. De Clercq c.s.)****—
TOELICHTING**

1. In de overtuiging dat de ziekenhuispatiënt fundamentele rechten heeft met betrekking tot de dienstverlening in een ziekenhuis en dat deze rechten nauw verbonden zijn met een mensbetrokken dienstverlening, besliste de Ziekenhuiscommissie van de EEG tijdens haar 18e algemene vergadering te Kopenhagen in mei 1977 deze rechten tot voorwerp van studie te maken. Deze studie mondde uit in een Charter van de ziekenhuispatiënt, dat tijdens de 20e algemene vergadering in mei 1979 te Luxemburg werd goedgekeurd. De commissie hield bij het formuleren van haar inzichten rekening met volgende bepalingen :

— Artikel 25 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens (1948);

— Artikelen 11 en 13 van het Europees Sociaal Handvest (1961);

— Artikel 12.1 van het Internationaal Uno-« Covenant » over economische, sociale en culturele rechten (1966);

— Resolutie 23.41 van de Wereldgezondheidsorganisatie (1970).

2. Het Charter richt zich specifiek tot de ziekenhuispatiënt. Hierdoor wordt niet bedoeld de ogen te sluiten voor de andere patiënten in de gezondheidszorg. De Ziekenhuiscommissie van de EEG wenst wel binnen haar eigen rol te blijven door de patiëntenrechten in de concrete ziekenhuissituatie te formuleren. De commissie drukt hierbij de hoop uit dat

SENAT DE BELGIQUE**—
SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1979****—
28 JUIN 1979****Proposition de loi relative aux droits du malade
usager de l'hôpital****(Déposée par M. C. De Clercq et consorts)****—
DEVELOPPEMENTS**

1. Partant de la conviction que le malade usager de l'hôpital a des droits fondamentaux quant aux services qui y sont fournis, lesquels droits étant étroitement liés au caractère humanitaire de ces services, le Comité hospitalier de la CEE a décidé, lors de sa 18e assemblée plénière tenue à Copenhague en mai 1977, de faire procéder à une étude des droits précités. Cette étude a donné lieu à l'élaboration d'une Charte du malade usager de l'hôpital, qui a été approuvée à la 20e assemblée plénière, en mai 1979 à Luxembourg. Dans la formulation de ses idées, le comité a tenu compte des dispositions suivantes :

— L'article 25 de la Déclaration universelle des droits de l'homme (1948);

— Les articles 11 et 13 de la Charte sociale européenne (1961);

— L'article 12.1 de la Convention internationale de l'ONU (1966) sur les droits économiques, sociaux et culturels;

— La résolution 23.41 de l'Organisation mondiale de la Santé (1970).

2. La Charte vise spécifiquement le malade usager de l'hôpital, ce qui ne signifie toutefois pas que l'on se désintéresse des soins dispensés aux autres malades. Mais le Comité hospitalier de la CEE entend rester dans le cadre de ses attributions propres en définissant les droits des malades dans la situation concrète du milieu hospitalier. Le Comité espère

dit Charter moge bijdragen tot een evolutie van het patiëntrecht in het algemeen.

3. Het ziekenhuis is in de opvatting van de Commissie overigens niet een absolute oplossing voor alle gezondheidsproblemen. De commissie beschouwt het als een grondrecht van een ieder een beroep te kunnen doen op een goed georganiseerde en goed gestructureerde gezondheidszorg, waarbinnen het ziekenhuis samen met andere dienstverleners zijn eigen rol vervult.

4. Het Charter van de ziekenhuispatiënt is de verwoording van de individuele grondrechten van elke mens, wanneer hij als patiënt met het ziekenhuis in contact komt. Het erkent b.v. het recht op zelfbeschikking, het recht op informatie, het recht op privacy, het recht op godsdienstige en filosofische vrijheid.

5. Een verwoording van de rechten van de ziekenhuispatiënt kan echter niet volstaan. In elk ziekenhuis zullen de voorwaarden moeten worden geschapen om die rechten te eerbiedigen en wat meer is, om de patiënt ervan bewust te maken dat hij aanspraak heeft op die rechten. De organisatie, het ruimtelijk concept en de attitudes van de staf zullen de bedoeling om deze voorwaarden te scheppen moeten weerspiegelen.

6. Er dient eveneens op gewezen dat de rechten, die in het Charter worden aangestipt, ook plichten van de ziekenhuispatiënt oproepen. Deze plichten omvatten redelijk gedrag op elk ogenblik, eerbied en begrip voor de rechten van de medepatiënten en bereidheid tot samenwerking met staf en directie van het ziekenhuis.

7. Rekening houdend met de wetgeving van kracht in elk land, beoogt het Charter alle ziekenhuispatiënten. Er zijn ongetwijfeld bepaalde categorieën van patiënten (o.m. psychiatrische patiënten) die aanvullende bescherming van hun rechten behoeven. Nochtans bedoelt dit Charter een alomvattende verwoording van de grondrechten van alle ziekenhuispatiënten.

De ondertekenaars zijn de mening toegedaan door het indienen van dit voorstel een bijdrage te leveren om de toepassing van het charter van de ziekenhuispatiënt te bevorderen.

C. DE CLERCQ.

**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

De patiënt heeft recht op toegang tot ziekenhuisvoorzieningen, aangepast aan zijn toestand of ziekte.

ART. 2

De ziekenhuispatiënt heeft recht op zorgvuldige dienstverlening met respect voor zijn menselijke waardigheid. Deze

que cette Charte pourra contribuer à une évolution favorable des droits des malades en général.

3. Au demeurant, le Comité ne croit aucunement que l'hôpital soit la solution parfaite de tous les problèmes de santé. Il considère comme un droit fondamental pour chacun de pouvoir bénéficier de soins de santé bien organisés et bien structurés, dans le cadre desquels l'hôpital, entre autres dispensateurs de soins, a une mission spécifique à remplir.

4. La Charte du malade usager de l'hôpital est l'expression des droits fondamentaux de toute personne appelée à entrer en contact avec l'hôpital. Elle reconnaît notamment le droit à l'autodétermination, à l'information, à la protection de la vie privée, à la liberté religieuse et philosophique.

5. Toutefois, le seul fait de codifier les droits du malade usager de l'hôpital ne peut suffire. Il faut que, dans tout hôpital, on crée de telles conditions que ces droits soient respectés et, qui plus est, il faut que le malade sache qu'il peut les revendiquer. L'organisation de l'hôpital, la planification de ses moyens matériels et le comportement du personnel devront répondre à l'intention d'établir ce climat favorable.

6. Il est à souligner aussi que les droits définis dans la Charte entraînent corrélativement des obligations pour le malade usager de l'hôpital. Ces obligations se traduisent par la nécessité d'un comportement raisonnable à tout moment, par le respect et la compréhension des droits des autres malades, ainsi que par un esprit de coopération avec le personnel et la direction de l'hôpital.

7. La Charte concerne tous les malades usagers de l'hôpital, compte tenu de la législation en vigueur dans chaque pays. Certes, il y a des catégories de malades (par exemple, les malades mentaux) qui ont besoin d'une protection plus étendue de leurs droits. Néanmoins, la Charte a pour but de définir d'une manière globale les droits fondamentaux de tous les malades usagers de l'hôpital.

En déposant la présente proposition, nous entendons contribuer à la réalisation des objectifs que s'est assignés ce document du Comité hospitalier de la CEE.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

Le malade a un droit d'accès aux services hospitaliers dont il a besoin en raison de son état de santé ou de sa maladie.

ART. 2

Le malade usager de l'hôpital a droit à des soins de qualité, et ce dans le respect de sa dignité humaine. Ceux-ci

dienstverlening omvat niet alleen medische, verpleegkundige en aanverwante zorgen, maar eveneens aangepaste begeleiding, huisvesting en administratieve en technische omkadering.

ART. 3

De ziekenhuispatiënt heeft het recht om elk diagnose- of behandelingsoptreden goed te vinden of te weigeren. Wanneer een patiënt volledig of gedeeltelijk (zoals bij de wet bepaald of in feite) onbekwaam is dit recht uit te oefenen, wordt dit recht, in zoverre de patiënt zelf ertoe niet bij machte is, ten zijne behoefte uitgeoefend door zijn vertegenwoordiger of een persoon aangeduid door de wet.

ART. 4

De ziekenhuispatiënt heeft recht op informatie, die relevant is voor zijn toestand. Bij het verstrekken van informatie moet het belang van de patiënt de waardemeter zijn. Deze informatie moet de patiënt toelaten ten volle inzicht te verkrijgen in alle aspecten, medische en andere, van zijn toestand en het hem mogelijk maken zelf beslissingen te nemen of mee te beslissen over zijn eigen welzijn.

ART. 5

De ziekenhuispatiënt of zijn vertegenwoordiger zoals bedoeld onder 3 heeft het recht vooraf ten volle ingelicht te worden over de risico's die elk ongewoon diagnose- of behandelingsoptreden met zich brengt. Voor een dergelijk optreden dient de uitdrukkelijke toestemming bekomen en deze kan op elk ogenblik worden ingetrokken. Met het oog op zijn eventuele medewerking aan klinische research of onderwijs moet de patiënt zich volledig vrij kunnen voelen om deze medewerking te aanvaarden of af te wijzen alsook om op elk ogenblik zijn instemming in te trekken.

ART. 6

De ziekenhuispatiënt heeft, binnen de grenzen van de ruimte waarin hij is opgenomen, recht op bescherming van zijn persoonlijke leefwereld. Het vertrouwelijk karakter van informatie en dossiers van persoonlijke, inzonderheid medische, aard dient gewaarborgd.

ART. 7

De ziekenhuispatiënt heeft recht op eerbied voor en erkenning van zijn religieuze en filosofische overtuiging.

ART. 8

De ziekenhuispatiënt heeft het recht klacht neer te leggen, die klacht behandeld te zien en over de resultaten ervan te worden ingelicht.

C. DE CLERCQ.
R. VANNIEUWENHUYZE.
J. VANGEEL.
A. VERBIST.
A. VANHAVERBEKE.
C. SMITT.

comprennent non seulement les soins médicaux et infirmiers ou similaires, mais aussi une guidance, un hébergement et un encadrement technique et administratif appropriés.

ART. 3

Le malade usager de l'hôpital a le droit d'accepter ou de refuser toute prestation de diagnostic ou de traitement. Lorsqu'un malade est entièrement ou partiellement incapable d'exercer ce droit en application d'une disposition légale ou en fait, celui-ci est exercé en son nom, dans la mesure de cette incapacité du malade lui-même, par son représentant ou par une personne désignée par la loi.

ART. 4

Le malade usager de l'hôpital a le droit d'être informé de son état. C'est l'intérêt du malade qui doit être le critère des informations à lui donner. Celles-ci doivent lui permettre d'avoir un aperçu complet de tous les aspects, médicaux et autres, de son état et de prendre lui-même des décisions ou de participer aux décisions concernant son bien-être personnel.

ART. 5

Le malade usager de l'hôpital ou son représentant au sens de l'article 3 a le droit de recevoir au préalable une information complète quant aux risques de toute intervention inhabituelle en vue d'un diagnostic ou d'un traitement. Pareille intervention est subordonnée au consentement exprès du malade, qui peut le retirer à tout moment. Quant à son concours éventuel à la recherche clinique ou à l'enseignement, il doit pouvoir se sentir entièrement libre de l'accepter ou de le refuser, et aussi de retirer à tout moment son accord.

ART. 6

Le malade usager de l'hôpital a droit, dans les limites de l'enceinte où il est accueilli, à la protection de sa vie privée. Le caractère confidentiel des informations et des dossiers d'ordre personnel, et plus particulièrement médical, doit être garanti.

ART. 7

Le malade usager de l'hôpital a droit au respect et à la reconnaissance de ses convictions religieuses ou philosophiques.

ART. 8

Le malade usager de l'hôpital a le droit de porter plainte, de voir examiner celle-ci et d'être informé des suites qui y seront données.